

ALGEMENE BESCHOUWINGEN

gemeenteraad | **Urk**
KADERNOTA 2027

Waken, bidden en bouwen in onzekere tijden

Voorzitter,

De wereld staat onder grote spanning. Wij leven in een onrustige tijd vol oorlogen en geruchten van oorlogen. Met pijn en verdriet volgen wij de aanhoudende spanningen rondom Israël en het diep trieste conflict in Oekraïne en elders ter wereld waar nog steeds dood en verderf wordt gezaaid. Over en weer vallen vele onschuldige slachtoffers. Vragen wij ons in onze gebeden nog wel voldoende af wat dit betekent, of zijn we inmiddels gewend geraakt aan deze situatie?

De aanhoudende onrust in het Midden-Oosten, mede beïnvloed door geopolitieke belangen van grote mogendheden, raakt ook onze eigen veiligheid en economie.

Wij roepen u allen op om uw landelijke vertegenwoordigers kritisch te bevragen op hun gewijzigde en soms onrechtvaardige standpunten ten opzichte van Israël.

Al deze ontwikkelingen raken niet alleen de wereldpolitiek, maar werken ook door in onze eigen samenleving. Wat mondiaal gebeurt, heeft gevolgen voor Nederland en uiteindelijk ook voor Urk. Stijgende prijzen, economische onzekerheid en druk op overheidsfinanciën voelen onze inwoners dagelijks in hun portemonnee. Juist nu wij minder te besteden hebben, stapelen de lokale dossiers zich op.

Onze trotse visserijsector bevindt zich na golven van saneringen in een overlevingsstrijd, gekneld tussen knellende Haagse en Europese regels.

Onze Urker starters en jonge gezinnen kunnen nauwelijks nog een betaalbaar huis vinden in ons mooie dorp. Recent was er een loting voor 16 nieuwe starterswoningen in de Zeeheldenwijk en ontving de gemeente meer dan 400 inschrijvingen. Krachtig Urk wil dat er haast wordt gemaakt met het bouwen voor onze starters op de woningmarkt.

In deze hectische tijd van verschraving in de zorg stellen wij de centrale vraag: worden onze zwakkeren nog wel beschermd? De aanhoudende druk op de jeugdzorg en de bezuinigingen op de Wmo-voorzieningen raken de

meest kwetsbaren op ons dorp hard. De bescherming van de weerlozen, het steunen van onze gezinnen en het behoud van onze christelijke identiteit te midden van financiële stormen, is de roeping waar wij als Krachtig Urk pal voor in de bres willen staan.

Op 18 juni 2026 is door de coalitie het coalitieakkoord 2026–2030 gepresenteerd.

Krachtig Urk heeft hiervan kennisgenomen en herkent veel van de punten uit ons eigen verkiezingsprogramma. Het werken vanuit de opgaven waar Urk voor staat hebben wij eerder ook zelf nadrukkelijk benoemd. Het is positief dat dit nu breed wordt gedeeld.

Daarbij waarderen wij dat in het coalitieakkoord wordt gesproken over het meenemen van de “wijsheid van de minderheid”. Dat geeft aan dat er oog is voor brede inbreng in de raad.

Daarom herkennen wij onszelf ook in het coalitieakkoord op de meeste onderwerpen. Het is breed geschreven zodat het een goede basis kan vormen. Echter het coalitieakkoord is door de huidige coalitie geschreven en we zitten nu een week later met de Kadernota waar we onze algemene beschouwingen op mogen geven.

Tegelijkertijd constateren wij dat wij nu een kadernota bespreken die nog grotendeels door het vorige college is voorbereid. Dat maakt een inhoudelijke behandeling complex. Wij wachten daarom op het College Uitvoeringsprogramma (CUP), waarin de opgaven uit het coalitieakkoord concreet worden uitgewerkt.

Wat wel duidelijk is: er moet fors worden bezuinigd, terwijl de druk op inwoners toeneemt en het gemeentebestuur tegelijkertijd groeit van drie naar vier wethouders. Dat vinden wij een zorgelijke ontwikkeling.

JAARREKENING 2025

De jaarrekening 2025 sluit met een negatief resultaat van € 1.708.676,45 afgerond € 1.709.000. Op de post “Bestuur” lezen we op pagina 5 van de jaarrekening een tegenvaller van € 648.000.

We lezen: ‘Eind 2025 is bekend geworden dat de pensioenvoorziening voor wethouders (APPA) centraal bij het ABP wordt belegd. Dit is een wettelijke verplichting. Berekeningen laten zien dat de pensioenvoorziening van

gemeente Urk niet voldoende is om bij het ABP onder te brengen. Daarom is een extra toevoeging vereist van ruim € 697.000. Deze was niet begroot”. Daarnaast zien we bij de post “Overhead” een tegenvaller van € 500.000 t.o.v. de begroting.

We lezen op pagina 6 van de jaarrekening: “De overschrijding op overhead wordt veroorzaakt door een mix van verschillende overschrijdingen en onderschrijdingen op budgetten voor ondersteunende werkzaamheden. Deze budgetten zijn de afgelopen jaren niet meegegroeid met de omvang van de organisatie. Bij de kadernota 2027 worden budgetten structureel aangepast”

Krachtig Urk vraagt zich af hoe dit kan. Graag willen we daar een toelichting op en de vraag van Krachtig Urk is vooral of er bij de begroting van 2026 en volgende jaren wel goed begroot wordt. Of komt er straks “Overhead” van een 4e wethouder bij van bijvoorbeeld € 50.000 extra kosten omdat er een extra werkplek voor moet worden ingericht en nu, al dan niet bewust, niet begroot wordt?

Maar de vraag is vooral hoe het college € 500.000 verkeerd kan begroten op een post zoals “Overhead”. Iedereen weet toch dat de ambtelijke organisatie enorm is gegroeid de laatste jaren en die hebben ook een werkplek nodig en dat had naar de mening van Krachtig Urk vooraf begroot moeten worden. Ongelofelijk vindt Krachtig Urk deze budgetoverschrijding van € 500.000.

KADERNOTA

Ja, voor 2027 en 2028 wordt de begroting nog sluitend gepresenteerd. Maar iedereen in deze raad weet: dat is met kunst- en vliegwerk. Daarna lopen de tekorten fors op. Richting 2030 spreken we over miljoenen tekorten. Dat is geen gezonde basis. Dat is vooruitschuiven van problemen.

We lezen in uw kadernota (pagina 6) over het verlagen van ambities. Daarnaast lezen we dat de bezuinigingen pijn doen in de organisatie. Ook lezen we (pagina 6) dat geplande investeringen later of zelfs niet worden gedaan en dat dit gevolgen heeft voor de begrote rentelasten en dat deze gedeeltelijk vrij vallen. Krachtig Urk vindt uitstellen van investeringen nogal ingewikkeld.

Laten we het concreet proberen te maken: Als ik privé wil besparen op bijvoorbeeld het schilderen van mijn woning dan heb ik dat jaar een “voordeeltje”, maar uiteindelijk moet er toch geschilderd worden en zal de rekening hoger liggen dan oorspronkelijk begroot. Krachtig Urk vindt deze keuzes niet slim van het college.

Maar hoe moet dan de begroting sluitend gemaakt worden vraagt u zich terecht af. We moeten immers een sluitende begroting aanleveren hoor ik u zeggen. De begroting is alleen voor het jaar 2027 en 2028 met moeite sluitend.

Een financieel solide beleid is wat Krachtig Urk betreft een voorwaarde om als gemeente de taken goed te kunnen uitvoeren.

We zien echter dat voor het begrotingsjaar 2028 de risico's toenemen en dat financiële buffers opnieuw kleiner zijn geworden. Een zorgelijke situatie die vraagt om bijsturing in beleid. Vanaf 2029 loopt het tekort fors op naar 1,7 miljoen euro in 2030.

Laten we meteen maar een aantal zaken noemen.

4e wethouder

Krachtig Urk staat sceptisch tegenover een 4e wethouder. We hebben bij het coalitieakkoord d.d. 18 juni 2026 dit ook al benoemd en geen concrete zaken vernomen wat naar de mening van de fractie van Krachtig Urk een 4e wethouder rechtvaardigt. Ik citeer de uitleg van fractievoorzitter De Borst 'als een wethouder door ziekte uitvalt, zoals gebeurd is, en een andere wethouder valt met zijn fiets, dat alleen de heer van Klinken wethouder overblijft.' Dat is voor Krachtig Urk geen valide argument om voor een 4e wethouder te kiezen.

Los van de begrote kosten van € 175.000 in de begroting, worden deze kosten alleen maar hoger, bijvoorbeeld: Er zal voor deze 4e wethouder een extra werkplek moeten komen. Extra secretariële ondersteuning en zo kunnen we wel even doorgaan. Als we pech hebben ook nog wachtgeld etc.

Krachtig Urk is niet overtuigd voor een 4e wethouder. Juist een partij die voor een kleine overheid is, zou dat moeten inzien.

Krachtig Urk geeft het advies mee om meer te faciliteren. De grote probleemdossiers waar Urk ook mee te maken heeft (water voor de visindustrie, stroom) zoekt Krachtig Urk de faciliterende oplossing. Laat het bedrijfsleven dit zelf oplossen en bemoei je er als plaatselijke overheid zo min mogelijk mee, behalve dan faciliteren en kom met “creatieve” oplossingen voor vergunningverlening. Daarnaast ziet Krachtig Urk graag dat het Urker bedrijfsleven in haar kracht gezet wordt. We juichen initiatieven voor het opzetten van een water coöperatie door het Urker bedrijfsleven van harte toe en laat het college slechts faciliteren en zich er zo weinig mogelijk mee bemoeien is ons advies.

Krachtig Urk is een partij die zorg hoog in het vaandel heeft, net zoals de SGP zou moeten doen.

In het beginselprogramma van de SGP lezen we een principe van een kleine overheid met de overtuiging dat de overheid een “schild der zwakken” moet zijn. Een partij die krachtig optreedt om de meest kwetsbaren in de samenleving te beschermen.

Daarom begrijpen wij dit voorstel van de SGP ook niet goed, juist een partij die dit beginsel hanteert, nu komt met een 4e wethouder.

Krachtig Urk ziet liever dat deze miljoen (in 4 jaar ongeveer een miljoen) wordt uitgegeven aan de zorg en het principe “schild der zwakken) ook daadwerkelijk in de praktijk uitvoert. Kortom: Woord Houden!

We feliciteren nogmaals de SGP met de verkiezingswinst maar gezien de enorme tekorten rechtvaardigt dat niet om een extra wethouder aan te stellen is de overtuiging van Krachtig Urk.

Ook al heeft u zogenaamd “rechten vanuit de Gemeentewet”. U bent het niet verplicht. U als SGP zou het helemaal niet moeten ambiëren is onze principiële overtuiging.

Daarnaast zijn er genoeg grotere gemeenten die het werk met drie wethouders uitvoeren. Maar het belangrijkste argument is voor Krachtig Urk dat we voor een kleine overheid zijn en veel meer het bedrijfsleven moeten faciliteren. Ik ben ervan overtuigd dat bedrijven veel slimmer zaken kunnen doen dan overheden en stichtingen.

Krachtig Urk zou eerst een amendement indienen om te bezuinigen op een 4e wethouder om zo concreet geld te besparen. Echter het kan de schijn wekken dat we tegen welke wethouder ook zouden zijn. En dat is absoluut niet waar. Ook zijn de wethouders inmiddels formeel door de gemeenteraad benoemd.

Het argument dat drie wethouders een smalle basis is i.v.m. ziekte vonden we niet steekhoudend gezien de financieel zorgelijke positie van de gemeente. Een kleine kerkelijke gemeente beroept ook niet een extra predikant omdat er een reële kans is dat de predikant van zijn fiets kan vallen of griep krijgt.

Omdat de benoeming inmiddels heeft plaatsgevonden, kiezen wij er niet voor om dit via een amendement terug te draaien.

Wel dienen wij een motie in om de inzet en effectiviteit van de vierde wethouder binnen twee jaar te evalueren. Daarbij gaat het om concrete vragen als: is de werkdruk daadwerkelijk verlaagd, zijn de opgaven sneller gerealiseerd en staat de extra investering in verhouding tot de resultaten? Wij vinden dat raad en samenleving recht hebben op die transparantie.

Temporiseren

We lezen nogal vaak het woord “temporiseren” in de kadernota. Als we op een gemiddelde Urker bruiloft vragen aan de mensen of ze begrijpen wat dat woord betekent dan verneem ik verschillende antwoorden.

Na een discussie van een kwartier vroeg een oom aan mij wat het woord dan concreet betekent en of ik het rustig wilde uitleggen want hij prees mij dat ik sommige lastige onderwerpen zo eenvoudig kon uitleggen en hij daagde mij uit.

Na een minuut gaf ik mijn oom antwoord en zei: stel dat je nu om het kwartier drinken en een hapje krijgt dan smeren we dat uit naar 1 keer op een avond. We smeren het dus uit over een langere periode, zodat er 6 bedienden minder hoeven te werken en je bespaart op het drinken en de hapjes.

Mijn tante antwoordde: Onze Jan moet schoolmeester worden, want zo eenvoudig iets uitleggen is een kwaliteit. Ik merkte op dat sommige gasten na een avond wellicht boos worden omdat ze “niets” krijgen en dat vertaalde ik maar voorzichtig dat sommige inwoners door het temporiseren

weleens kunnen verlangen om burger van de gemeente Noordoostpolder te worden.

En toch door al het “temporiseren” een 4e wethouder aanstellen. Onbegrijpelijk maar waar. Krachtig Urk wil dan ook voor alle duidelijkheid liever temporiseren met een 4e wethouder en pas een 4e wethouder aanstellen bij ongeveer 30.000 inwoners.

Daarnaast willen wij de geplande verhoging van 2 procent voor de gemeentelijke belasting graag temporiseren.

Gemeentewerf

Daarnaast schrikken we dat we lezen dat het college voornemens is om de oude gemeentewerf niet te verplaatsen. Er zijn al onomkeerbare verplichtingen aangegaan en diverse kosten gemaakt. Zonde geld vindt Krachtig Urk dat.

Wat Krachtig Urk betreft wordt op de oude locatie hoogbouw geplaatst en komen er ruim 120 appartementen.

We lezen in uw kadernota een aantal voorgestelde bezuinigingen van het college, laten we er een paar noemen:

De Vormtweg

Voorheen lezen we werd de Vormtweg in 15 jaar afgeschreven. Uw college stelt voor om nu af te schrijven in 50 jaar en zo te besparen op de rente en afschrijvingskosten. Krachtig Urk vraagt zich af of dit “boekhoudkundige” trucje wel zo verstandig is en dat we onze volgende generaties niet met extra financiële problemen opzadelen.

Verlichting zebrapaden

Zoals de meesten weten had Krachtig Urk dit ooit in de verkiezingsprogramma's staan. We zijn ook dankbaar dat het college hier uitvoering aan heeft gegeven. Krachtig Urk kiest voor veiligheid.

Krachtig Urk hoopt dat het aantal verkeersslachtoffers afneemt door de verlichte zebrapaden.

Daarnaast lezen we dat het college wil bezuinigen op gladheidsbestrijding. Voor ons een moeilijk punt. Als er meer mensen vallen dan zijn de maatschappelijke kosten enorm te noemen.

Op pagina 56 lezen we over het verlagen van de participatie aan visserij-initiatieven. Voor Krachtig Urk is de visserij heel belangrijk en we weten niet precies waar het college precies op wil bezuinigen, we vernemen het graag concreet van u.

Voorzitter, we hebben een korte algemene beschouwing geven op deze Kadernota en hebben er het een en ander uitgelicht.

We mogen ook dit jaar weer verder werken en besturen aan onze mooie gemeenschap – zo de HEERE het geeft.

Het christelijke karakter van Urk willen we met hart en ziel behouden. We denken hierbij onder andere aan de zondagsrust; een groot goed en heilzaam voor alle mensen. Het is een anker in onze samenleving dat rust en ruimte biedt voor bezinning, gezin en samenzijn.

Elkander dienen door de liefde (Galaten 5:13). Die dienende houding wensen wij dan ook van harte toe aan ons college, onze ambtelijke dienst en al onze inwoners. Mogen wij ons samen inzetten voor een leefbaar Urk, waarin we oog hebben voor elkaar en een “schild der zwakken” mogen zijn.

Namens de fractie van Krachtig Urk

Jan Hakvoort,
fractievoorzitter